

Sygn. akt I CSK 2178/22

POSTANOWIENIE

Dnia 8 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku K. S. i R. S.
z udziałem I. S.-M.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 września 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 31 sierpnia 2021 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. stwierdza, że wnioskodawcy i uczestniczka ponoszą koszty postępowania kasacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawców K. S. i R. S. od postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 31 sierpnia 2021 r., sygn. akt II Ca [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych

przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49,

z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

W ocenie skarżących zaskarżone orzeczenie rażąco narusza prawa materialne i procesowe, gdyż z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawcy byli samoistnymi posiadaczami nieruchomości objętej wnioskiem o zasiedzenie i nawet przy przyjęciu po ich stronie złej wiary spełnili także przesłankę wystarczającego czasu, przez który byli w posiadaniu tej nieruchomości. Ponadto pomimo zawartego w apelacji zarzutu nierozpoznania sprawy w stosunku do wnioskodawczynie K. S., Sąd drugiej instancji nie odniósł się do niego.

W skardze kasacyjnej pojawił się zarzut oparty na naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c., a tymczasem podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). W związku z czym, w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna nie może być oparta na zarzucie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. (w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) określającego kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76, z dnia 24 listopada 2005 r., IV CSK 241/05 nie publ., z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, nie publ., z dnia 8 października 2009 r., II CSK 222/09, nie publ.).

Według wiążących w postępowaniu kasacyjnym ustaleń faktycznych (art. 398¹³ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) w 1987 r. dotychczasowy posiadacz przedmiotowej nieruchomości J. C. w związku z wyjazdem do Niemiec do córki uczestniczki I. S. – M. poprosił wnioskodawcę, aby wraz z wnioskodawczynią zajął się tą nieruchomością i w niej zamieszkał. J. C. do śmierci (1990 r.) interesował się przedmiotową nieruchomością. Płacił podatki oraz uważał się za jej właściciela. Po

jego śmierci podatki płaciła uczestniczka oraz przyjeżdżała do tego domu. Przyprawiała także kupców, ale do sprzedaży nie doszło, gdyż nieruchomość nie miała uregulowanego stanu prawnego (pierwotni jej właściciele zginęli podczas drugiej wojny światowej).

W świetle takich ustaleń faktycznych brak jest podstaw do przyjęcia, iż wnioskodawcy weszli w posiadanie spornej nieruchomości jako jej samoistni posiadacze, jak również aby w trakcie tego posiadania zależnego doszło to zmiany jego charakteru na samoistne, które w sposób niedwuznaczny zostałyby zmanifestowane na zewnątrz, w tym przede wszystkim w stosunku do uczestniczki. Jest to wyrazem zasady *nemo sibi ipse causam possessionis mutare potest*. W tej materii wypowiadał się już Sąd Najwyższy (por. orzeczenia z dnia 12 maja 1959 r., I CR 167/59, OSNCP 1961, nr 1, poz. 8, 12 marca 1971 r., III CRN 516/70, OSPiKA 1971, nr 11, poz. 207, z dnia 13 marca 1998 r., I CKN 538/97 oraz z dnia 25 marca 1999 r., III CKN 214/98).

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c.

[as]